

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Baricovej a členov senátu JUDr. Milana Moravu a JUDr. Jarmily Urbančovej, v právnej veci žalobcu: **Quantum Invest, s.r.o.**, so sídlom Trenčianska 47, Bratislava, IČO: 35 891 674, *zastúpeného advokátskou kanceláriou PROSMAN A PAVLOVIČ advokátska kancelária, s.r.o.*, so sídlom Hlavná 31, Trnava, IČO: 36 865 281, proti žalovanému: **Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky**, so sídlom Mierová 23, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia bývalého Colného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 23770/2011-1410 z 27. októbra 2011, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 31. októbra 2012, č. k. 2S/5/2012-41, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 31. októbra 2012, č. k. 2S/5/2012-41, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „*krajský súd*“) zamietol podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „*OSP*“) žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti a zrušenia rozhodnutia bývalého Colného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 23770/2011-1410 z 27. októbra 2011, ktorým toto ako príslušný správny orgán rozhodujúc o odvolaní žalobcu, proti rozhodnutiu Colného úradu Bratislava, č.: 29971/2011-5232 z 31. mája 2011, odvolanie zamietol a rozhodnutie, ktorým

colný úrad v súlade s čl. 292 ods. 1 a ods. 7 a čl. 294 ods. 3 nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993 (ďalej aj „nariadenie č. 2454/93“ alebo „*Vykonávacie nariadenie*“), ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva v znení účinnom v čase rozhodovania colných orgánov (ďalej aj „*Colný kódex*“) nevyhovet žiadosti žalobcu zo dňa 13. apríla 2011 o povolenie použiť colný režim s hospodárskym dopadom/konečnou spotrebou a nepovolil prepustenie tovaru do colného režimu voľný obeh so zvýhodneným sadzobným zaobchádzaním alebo zníženou alebo nulovou sadzbou cla z dôvodu jeho konečného použitia so spätnou platnosťou na tovar vrtuľník typu RC 120 B, výrobné č. 1592 s vlastnou hmotnosťou nepresahujúcou 2000 kg na civilné použitie, potvrdil.

Krajský súd ako súd vecne a miestne príslušný (§ 246 ods. 1 OSP) preskúmajúc rozhodnutie žalovaného podľa druhej hlavy V. časti OSP, citujúc ustanovenie čl. 294 ods. 3 a čl. 899 nariadenia č. 2454/93 a čl. 239 ods. 1 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 vporiadajúc sa s jednotlivými námietkami žalobcu uvedenými v žalobe, mal za to, že rozhodnutie žalovaného vychádza zo správneho právneho posúdenia veci, pričom kľúčovým bol výklad čl. 294 ods. 3 nariadenia č. 2454/93 a to najmä interpretácie pojmov, resp. slovných spojení „*výnimočná okolnosť*“ alebo „*zjavné zanedbanie*“, pri ktorých, keďže neexistuje legálna definícia týchto pojmov, je ich výklad vecou správnej úvahy colného úradu, ktorý pri posudzovaní veci podľa názoru súdu nevybočil z medzí správnej úvahy a ním prijatý právny záver zodpovedal zistenému skutkovému stavu veci.

Podľa názoru krajského súdu správne orgány vychádzali z riadne zisteného skutkového stavu postačujúceho na správne posúdenie veci. Krajský súd odmietol aj tvrdenie žalobcu, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné. Poukázal na to, že sám žalobca uviedol, že jeho zástupca v colnom konaní pochybil pri navrhovaní prepustenia tovaru do colného režimu, pričom uviedol aj správny postup, ktorý mal byť taký, že ešte pred prepustením tovaru do colného režimu voľný obeh, mal mať žalobca ako deklarant (resp. jeho zástupca) k dispozícii povolenie na použitie colného režimu s konečnou spotrebou. Potom by mohol byť tovar prepustený do režimu voľný obeh s nulovou sadzbou cla. V danom prípade však zástupca žalobcu zvolil taký postup, že najskôr bol tovar prepustený do režimu voľný obeh s výmerom cla a až následne sa začal riešiť problém chýbajúceho povolenia pre priznanie nulovej sadzby cla vzhľadom na konečné použitie tovaru. Zo skutkových okolností

je pritom celkom zrejmé, že žiadosť žalobcu sa netýka pokusu o podvod, pričom chybné zvoleným postupom došlo k určení dovozného cla so sadzbou 7,5%, čomu zodpovedá clo vo výške 88 278,60 eura, ktoré bolo aj zaplatené a nepochybne táto suma pre žalobcu predstavovala zvýšené náklady, s ktorými nepočítal.

Krajský súd uviedol, že žalobca síce svoje žalobné dôvody logicky a riadne vyargumentoval, no žiaden z týchto dôvodov nepreukázal nezákonnosť napadnutého rozhodnutia. Je nepochybné, že správne orgány sú povinné interpretovať skutočne urobené právne úkony účastníkov konania, pričom aj v colnom konaní vyvoláva právne účinky reálne a navonok zrozumiteľne a vážne urobený prejav vôle účastníka konania, resp. jeho zástupcu. Žalovaný správne uviedol, že ak priamy zástupca deklaranta v colnom konaní prejaví vôľu prepustiť tovar do určitého colného režimu s vymeraním dovozného cla v určitej výške a takýto postup neodporuje zákonu, neexistuje žiaden dôvod, aby colné orgány žiadosti nevyhoveli a tovar za určených podmienok v zmysle návrhu neprepustili. Prejav vôle deklaranta nie je dôvodné spochybňovať ani v prípade, ak hypoteticky existuje možnosť legálne sa vyhnúť zaplateniu sumy cla. Nie je sporné, že v čase dovozu neboli v danom prípade splnené podmienky na prepustenie tovaru do colného režimu voľný obeh s nulovou sadzbou cla, a preto tovar do takéhoto colného režimu ani nemohol byť prepustený.

Ďalej uviedol, že prípadné povolenie so spätnou platnosťou podľa čl. 294 ods. 3 nariadenia č. 2454/93 je formulované ako možnosť (oprávnenie) colného orgánu, a teda nie ako jeho povinnosť, pričom z textu tohto článku vyplýva, že spätná platnosť povolenia môže byť ďalej predĺžená za výnimočných okolností, ak existuje odôvodnená ekonomická potreba a žiadosť sa okrem iného netýka zjavného zanedbania. Podľa krajského súdu sa správne orgány zaoberali podmienkami, za ktorých by mohla byť predĺžená spätná platnosť povolenia v zmysle čl. 294 ods. 3 nariadenia č. 2454/93 a krajský súd sa s právnym posúdením týchto podmienok stotožnil. Považoval za nesporné, že žalobca bol ako deklarant v colnom konaní priamo zastúpený podľa čl. 5 ods. 2 Colného kódexu, a preto sa považujú úkony tohto zástupcu priamo za úkony žalobcu. Ak by zástupca konal v rozpore s vôľou alebo záujmami zastúpeného, alebo tak, že by zastúpenému vznikla ujma, vznikol by zodpovednostný vzťah priameho zástupcu voči zastúpenému (žalobcovi), avšak všetky úkony zástupcu sa aj tak považujú za úkony účastníka colného konania. Aj prípadný nesúhlas zastúpeného s úkonmi zástupcu v colnom konaní, ktoré sú v súlade so zákonom a neodporujú účelu zastúpenia,

nemá vplyv na záväznosť týchto úkonov zástupcu ako aj na ďalšie následky, ktoré z nich vyplývajú. Aj krajský súd bol názoru, že ak žalobca konajúci prostredníctvom zástupcu neprejavil pri podávaní colného vyhlásenia záujem prepustiť tovar do colného režimu so zvýhodneným sadzobným zaobchádzaním napriek tomu, že pri splnení určených podmienok mohol takéto zvýhodnené zaobchádzanie požadovať, pričom tomu nebránila žiadna nepredvídateľná alebo neprekonateľná prekážka, nemožno takýto postup považovať za „výnimočnú okolnosť“ odôvodňujúcu vydanie povolenia na prepustenie tovaru do colného režimu voľný obeh so zvýhodneným sadzobným zaobchádzaním so spätnou platnosťou. Výnimočnou okolnosťou nie je podľa krajského súdu ani skutočnosť, že žalobca, resp. jeho priamy zástupca v colnom konaní nedisponoval podkladmi, ktorými mohol, resp. mal vo vzťahu k určitému colnému režimu disponovať. Pričom je tiež zrejmé z obsahu spisu, že žalobca neposkytol žiaden relevantný dôkaz o existencii akejkoľvek výnimočnej okolnosti odôvodňujúcej postup podľa čl. 249 ods. 3 nariadenia č. 2454/93. Colný úrad v danom prípade pri posudzovaní existencie dôvodov (podmienok) na vyhovie žiadosti žalobcu postupoval v súlade so svojou diskrečnou právomocou v rámci správnej úvahy spôsobom, ktorý zodpovedá zistenému skutkovému stavu veci. Bez významu v tejto súvislosti nie je podľa názoru ani skutočnosť, že žalobca bol v colnom konaní priamo zastúpený kvalifikovaným zástupcom a voči rozhodnutiu o vymeraní dovozného cla sa ani neodvolal. Neuplatnenie si zvýhodneného sadzobného zaobchádzania, či nepodanie žiadosti pred dovozom tovaru, na ktorý sa má takéto zvýhodnené zaobchádzanie uplatňovať, bez existencie výnimočných okolností neumožňuje aplikáciu čl. 294 ods. 3 nariadenia č. 2454/93. Žalobca teda bol v celom konaní zastúpený odborne spôsobilou osobou a napriek tomu nevyužil existujúcu možnosť na dovoz tovaru s oslobodením od dovozného cla, ktorá reálne existovala, ale prostredníctvom zástupcu požiadal o prepustenie tovaru do colného režimu s vymeraním dovozného cla, čo bolo podľa zákona taktiež možné. Otázka výberu zástupcu, komunikácie, resp. nekomunikácie s týmto zástupcom a samotný zákonný postup zástupcu, ktorý nemusel byť najvýhodnejší pre žalobcu, nemožno považovať za výnimočnú okolnosť odôvodňujúcu možnosť predĺženia spätnej platnosti povolenia. Krajský súd nepochybnil tvrdenia žalobcu uvedené v čl. V. žaloby, t.j. jeho minulosť, neporušenie žiadnych colných predpisov, charakter operácie, s ktorou nemal skúsenosť s tým, že išlo pre neho o výnimočnú situáciu. Vyššie uvedené skutočnosti totiž žalobcu nezbavujú zodpovednosti za úkony, ktoré urobil on, resp. jeho priamy zástupca v súvislosti s dovozom tovaru, pričom žiadna z týchto skutočností

podľa názoru krajského súdu nepredstavuje výnimočnú okolnosť. Konanie priameho zástupcu žalobcu je podľa názoru krajského súdu príkladom zjavného zanedbania, keď tento kvalifikovaný zástupca nezvolil taký postup, aby bol tovar prepustený do režimu voľný obeh s nulovou sadzbou cla, o ktorej možnosti mal nepochybne vedieť. Zjavné zanedbanie teda krajský súd videl v nevyužití existujúcich právnych možností na dovoz tovaru s oslobodením od dovozného cla, keď naopak priamy zástupca žalobcu požiadal o prepustenie tovaru do colného režimu s vymeraním dovozného cla, čo bol postup napokon tiež legálny.

Pokiaľ ide o hlavnú námietku žalobcu spočívajúcu vo výklade pojmu „zjavné zanedbanie“ žalovaným, pričom argumentoval ustanovením čl. 239 ods. 1 Colného kódexu a čl. 899 ods. 1 Vykonávacieho nariadenia k Colnému kódexu, a poukazoval aj na rozhodnutie EK REM 04/2000 a Informačný dokument vzťahujúci sa na uplatnenie článkov 220 (2) a 239 Colného kódexu, krajský súd považoval za nesporné, že tieto ustanovenia sa týkajú otázok odpustenia alebo vrátenia dovozného alebo vývozného cla a nie otázky posudzovania žiadosti o povolenie použiť colný režim s hospodárskym dopadom/konečnou spotrebou. Krajský súd súhlasil s názorom žalovaného, že ani použitie rovnakých slovných spojení v odlišných ustanoveniach jedného právneho predpisu nemusí automaticky znamenať ich rovnaký význam a interpretáciu (zrejme však celkom výnimočne), ale pri interpretácii právnej normy je nevyhnutné zohľadniť skutkový a právny stav veci, na ktorú má byť táto právna norma aplikovaná. Podľa názoru krajského súdu je slovné spojenie „zjavné zanedbanie“ použité v čl. 294 ods. 3 nariadenia č. 2454/93, slovné spojenie „zrejma nedbanlivosť“ použité v čl. 899 nariadenia č. 2454/93 a slovné spojenie „hrubá nedbanlivosť“ použité v čl. 239 ods. 1 Colného kódexu, v slovenskom znení citovaných všeobecne záväzných právnych predpisov, významovo veľmi podobné, dokonca takmer zhodné. Krajský súd uzavrel, že pre posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia je irelevantná polemika ohľadne totožnosti týchto pojmov, resp. odlišnosti týchto pojmov, ale podstatným bolo posúdiť, či v prípade žalobcu, ktorý sa domáhal aplikovania čl. 294 ods. 3 nariadenia č. 2454/93, existovali také výnimočné okolnosti, za ktorých colný úrad mohol so spätnou platnosťou povolenie ďalej predĺžiť, a či sa žiadosť žalobcu netýkala zjavného zanedbania. Krajský súd zdôraznil, že podľa jeho názoru došlo k zjavnému zanedbaniu (resp. zrejmej alebo hrubej nedbanlivosti), a preto pri absencii výnimočných okolností, ktoré neboli preukázané. Správne orgány nepochybili, keď žiadosti žalobcu nevyhoveli a nepovolili mu

prepustenie tovaru do colného režimu so zvýhodneným sadzobným zaobchádzaním alebo zníženou alebo nulovou sadzbou cla z dôvodu jeho konečného použitia so spätnou platnosťou. S poukazom na uvedené je potom zbytočná polemika ohľadne aplikácie slovenského alebo anglického, či nemeckého znenia colných predpisov a s tým súvisiaci argument žalobcu, že Slovenská republika nezabezpečila správny preklad európskej legislatívy, keďže v slovenskej verzii colných predpisov je podľa názoru žalobcu množstvo chýb.

Krajský súd neopomenul uviesť, že síce žalobca celkom logicky argumentoval prípadom Európskej komisie REM 04/2000 a Informačným dokumentom Európskej komisie, avšak uvedené dokumenty neodôvodňujú nezákonnosť napadnutého rozhodnutia. Treba uviesť, že žalovaný sa s týmito dokumentmi v odôvodnení napadnutého rozhodnutia riadne vysporiadal. Uvedené rozhodnutie EK je pritom individuálnym správnym aktom, ktorý má záväznosť len na konkrétny prípad a nemožno ho považovať za primárny prameň práva alebo všeobecne záväzný precedens pri rozhodovaní orgánov verejnej moci v iných právnych veciach. Je zrejmé, že prípad REM 04/2000 sa vzťahoval na odlišnú právnu úpravu ako je úprava, podľa ktorej žalobca podal žiadosť. Časť informačného dokumentu Európskej komisie rieši situácie v zmysle čl. 239 Colného kódexu a nerieši otázku spätého predĺženia platnosti povolenia na prepustenie tovaru do colného režimu voľný obeh podľa čl. 294 ods. 3 nariadenia č. 2454/93. V tejto súvislosti považoval za nutné spomenúť, že z uvedeného dokumentu vyplýva, že za špecifické situácie sa nepokladajú také situácie, ktoré vyplývajú z bežného profesijného a obchodného rizika, ktoré znáša operátor, pričom ide okrem iného aj o nedodržanie inštrukcií zo strany deklaranta vydaných osobou, ktorú zastupuje, chyba, ktorú vykonal zamestnanec deklaranta, aj keď je tento zamestnanec nový a neskúsený, a tiež skutočnosť, že príslušné colné orgány neporadili operátorovi, aby použil ekonomický colný režim alebo zjednodušené postupy preclievania. K aplikácii čl. 239 Colného kódexu je taktiež nevyhnutné splniť podmienky, ktorými sú existencia osobitnej situácie, žiadny podvod alebo hrubá nedbanlivosť na strane osoby zodpovednej za zaplatenie colného dlhu. O osobitnej, teda aj výnimočnej okolnosti, či situácii možno podľa krajského súdu hovoriť vtedy, ak je z okolností prípadu (skutkového stavu) zrejmé, že dotknutá osoba sa nachádza vo výnimočnej situácii. V porovnaní s ostatnými obchodníkmi vykonávajúcimi rovnakú alebo podobnú činnosť a v prípade, ak by tu tieto okolnosti neboli, nebola by vystavená takej situácii, akou je vymeranie colného dlhu.

Z uvedených dôvodov krajský súd podľa § 250j ods. 1 OSP žalobu zamietol a s poukazom na § 250k ods. 1 OSP nepriznal neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote žalobca odvolanie a opakujúc skutkové okolnosti prípadu, citujúc čl. 294 ods. 3 nariadenia č. 2454/93, nesúhlasil s tvrdením colného úradu o absencii výnimočných okolností, keď podľa jeho názoru za výnimočné okolnosti na jeho strane možno považovať, že inú operáciu tohto druhu vykonával po prvýkrát, že šlo o colnú operáciu, ktorá si vyžadovala synchronizovaný postup v rámci dvoch členských štátov colnej únie, pričom novelizácie Vykonávacieho nariadenia vykonané nariadeniami č. 993/2001 a č. 1601/2000 zo 4. mája 2011, mali za cieľ (viď preambula nariadenia č. 993/2001) zaviesť väčšiu flexibilitu do procesných pravidiel, a to ustanovením možnosti udeľovať za určitých podmienok povolenie so spätnou účinnosťou na dobu kratšiu ako jeden rok, opätovne poukazoval na rozhodnutie Európskej komisie REM 04/2000, v ktorej išlo obdobné okolnosti pričom podľa žalobcu v prospech úsudku o existencii výnimočnej okolnosti svedčí aj fakt, že v prípade, ak by bolo požiadané o vydanie uvedeného povolenia včas, toto by bolo žalobcovi s určitosťou vydané, v dôsledku čoho by nič nebránilo prepusteniu tovaru do voľného obehu so zvýhodneným sadzobným zaobchádzaním alebo zníženou alebo nulovou sadzbou cla z dôvodu jeho konečného použitia so spätnou platnosťou.

Taktiež namietal dôvody rozhodnutia žalovaného ako aj rozsudku krajského súdu zásadne nesúhlasiac s právnym názorom a dôvodmi uvádzanými krajským súdom, ktoré vyslovil v napadnutom rozhodnutí a naďalej zotrval na pri svojich vyjadreniach, ktoré uviedol vo svojom odvolaní proti rozhodnutiu colného úradu, ako aj v správnej žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného. Žalobca mal naďalej za to, že pre vydanie zákonného rozhodnutia v jeho veci je potrebný správny, predovšetkým eurokonformný výklad pojmov „výnimočná okolnosť“ a „zjavné zanedbanie“, ktoré tvoria predpoklad pre vydanie povolenia podľa čl. 294 ods. 3 Vykonávacieho nariadenia. Žalobca mal za to, že tak žalovaný ako ani krajský súd, nevzali náležite do úvahy rozhodnutie Komisie č. REM 04/2000 a informačný dokument Komisie, z ktorých možno abstrahovať predstavu Komisie, ako by mali colné orgány postupovať v prípadoch spadajúcich pod uvedené ustanovenie – predovšetkým tak, aby bol dosiahnutý základný účel tohto ustanovenia a zároveň cieľ novelizácií

Vykonávacieho nariadenia, a to dosiahnutie pružnosti procesných pravidiel colného konania, ktorých výsledkom by rovnako mala byť prevencia vzniku takých prípadov, ako sa riešil v rozhodnutí Komisie č. REM 04/2000 (skutkovo veľmi podobný ako je prípad žalobcu). To podľa žalobcu znamená, že žalovaný ako aj krajský súd pri použití správnej úvahy a výklade uvedených pojmov úplne ignorovali okolnosti, ktoré predchádzali inkorporovaniu tohto ustanovenia do Vykonávacieho nariadenia, totiž nevyužili spôsob historického výkladu právnej normy.

Žalobca súhlasil s tým, že vydanie predmetného povolenia je formulované ako možnosť a záleží na správnej úvahe colného úradu, či také povolenie vydá, alebo nie, avšak podľa jeho názoru táto fakultatívnosť sa v podmienkach právneho štátu a existujúcej colnej únie nesmie vykladať ako možnosť bezbrehého odmietania vydania povolenia, hoci ostatné podmienky na jeho vydanie by boli splnené. Poukazoval pritom predovšetkým na dôvod, pre ktorý bolo toto ustanovenie do Vykonávacieho nariadenia inkorporované (spružnenie procesných pravidiel, prevencia vzniku prípadov typu REM 04/2000), ako aj na skutočnosť, že v danom prípade nedôjde k poškodeniu finančných záujmov Európskej únie ani zaťaženiu jej rozpočtu. Tvrdil, že colný orgán je za každých okolností povinný vo svojom rozhodnutí uviesť, ako použil správnu úvahu v zmysle § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (*správny poriadok*) v znení neskorších predpisov (ďalej len „*správny poriadok*“), argument o možnosti vydania povolenia preto bez ďalšieho neobstojí. Žalobca bol presvedčený o tom, že uvedené ustanovenie Vykonávacieho nariadenia sa má vykladať v intenciách toho, čo už niekoľkokrát uviedol. Poukazoval pritom na ustanovenie § 3 správneho poriadku, v zmysle ktorého je jedným zo základných pravidiel správneho konania ochrana práv a záujmov fyzických a právnických osôb.

Pokiaľ krajský súd označil konanie priameho zástupcu ako príklad zjavného zanedbania, žalobca namietal, že Komisia vo svojom rozhodnutí č. REM 04/2000 v skutkovo veľmi podobnom prípade, vyhodnotila takéto konanie na účely colného konania ako konanie s absenciou zjavného zanedbania.

K záveru krajského súdu, že „z *informačného dokumentu vyplýva, že za špecifické situácie sa nepokladajú také situácie, ktoré vyplývajú z bežného profesijného a obchodného rizika, ktoré znáša operátor, pričom ide okrem iného aj o nedodržanie inštrukcií zo strany*

deklaranta, ktorého zastupuje“, žalobca uviedol, že informačný dokument slúži v danom prípade ako pomôcka k správneému výkladu pojmu „*zjavné zanedbanie*“ a nie pojmu „*výnimočná okolnosť*“. Informačný dokument obsahuje v tejto súvislosti pojem „*špecifické situácie*“ („*special situations*“). Avšak tento pojem sa v čl. 294 ods. 3 Vykonávacieho nariadenia nespomína, a tak ho nie je možné pri porovnaní s ustanovením čl. 239 Colného kódexu jednoznačne identifikovať tak, ako tomu je pri pojme „*zjavné zanedbanie*“ („*obvious negligence*“). Navyše podľa žalobcu s ohľadom na výsledok rozhodnutia Komisie č. REM 04/2000 Komisia vyhodnotila skutkové okolnosti uvedeného prípadu (takmer totožného s prípadom žalobcu) ako okolností, za ktorých by malo byť clo „*spätne odpustené*“ .

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti podľa žalobcu vydanie spravodlivého rozhodnutia vo veci samej závisí do značnej miery od výkladu ustanovenia čl. 294 ods. 3 nariadenia č. 2454/93, a preto navrhol Najvyššiemu súd Slovenskej republiky (ďalej aj „*najvyšší súd*“) ako súdneému orgánu, proti rozhodnutiu ktorého nie je prípustný opravný prostriedok, aby v zmysle čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sformuloval a predložil Európskemu súdneému dvoru prejudiciálnu otázku, ako sa majú vykladať pojmy „*výnimočná okolnosť*“ a „*zrejmé zanedbanie*“ ustanovenia čl. 294 ods. 3 nariadenia Komisie č. 2454/93 vzhľadom na osobitné skutkové okolnosti prípadu žalobcu. Zároveň na dobu do času vydania rozhodnutia o prejudiciálnej otázke navrhol prerušiť konanie v zmysle ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ OSP.

Vo veci samej žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozhodnutie vydané krajským súdom a rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V prípade úspechu si žalobca uplatnil náhradu trov konania, ktorú vyčíslil.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu opíšuť skutkový stav veci k námietkam žalobcu uviedol, že žalobca v odvolaní opakuje svoje námietky a argumenty uvedené v správnom konaní i v žalobe.

K námietke žalobcu ohľadom chybného návrhu na prepustenie dovážaného tovaru a následnému postupu, ktorý mal colný úrad podľa žalobcu použiť, žalovaný uviedol,

že žalobcom v žalobe načrtnutý postup colných orgánov vychádza z hypotetického, avšak skutočnosti nezodpovedajúceho skutkového stavu veci. Poukázal na to, že správne orgány sú povinné skúmať realite zodpovedajúci skutkový stav veci a zistenému skutkovému stavu veci zodpovedajúcu právnu kvalifikáciu. Sú povinné interpretovať skutočne urobené právne úkony účastníkov konania v kontexte príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov. V konaní pred správnymi orgánmi (aj v colnom konaní) vyvoláva právne účinky reálne a navonok zrozumiteľne a vážne urobený prejav vôle účastníka konania, resp. jeho zástupcu. Ak priamy zástupca deklaranta v colnom konaní prejaví vôľu prepustiť tovar do určitého colného režimu s vymeraním dovozného cla v určitej výške a takýto postup neodporuje zákonu (čo skutočne v predmetnej právnej veci neodporuje), neexistuje podľa žalovaného žiaden zákonný dôvod, aby colné orgány žiadosti deklaranta nevyhoveli a tovar mu za určených podmienok v zmysle jeho návrhu neprepustili. Zdôraznil, že v danom prípade v čase dovozu ani neboli podmienky na prepustenie predmetného tovaru do colného režimu voľný obeh s nulovou sadzbou cla splnené, a preto predmetný tovar do takéhoto colného režimu ani nemohol byť prepustený. Colný úrad pri posudzovaní žiadosti žalobcu o povolenie použiť colný režim s hospodárskym dopadom/konečnou spotrebou nemal dôvod skúmať možný vývoj pri inom skutkovom stave veci, ktorý však nikdy nenastal a ktorý ako čisto hypotetická konštrukcia žalobcu nikdy nezodpovedal skutočnosti. Pretože žalobcom v žalobe načrtnuté možnosti dovozu tovaru a jeho prepustenia colnými orgánmi bez dovozného cla nikdy nenastali, nie je možné považovať tieto hypotézy za podklad pre rozhodnutie v správnom konaní alebo súdnom konaní.

Pokiaľ žalobca vytýkal žalovanému, že sa vôbec nevysporiadal s jeho hlavnou námietkou výklad pojmu „*zjavné zanedbanie*“ v zmysle stavu absencie protiprávneho konania alebo opomenutia uplatnenia nároku) a zameral sa na vyvrátenie argumentu žalobcu potrebe vykladať slovné spojenie zrejme nedbanlivosť pomocou významu pojmov z iných ustanovení s rovnakým zákonným obsahom.

Citujúc ustanovenia čl. 294 ods. 3 a čl. 899 ods. 1, 2 a 3 nariadenia č. 2454/93 žalovaný uviedol, že ustanovenia čl. 239 ods. 1 Colného kódexu čl. 899 ods. 1 nariadenia č. 2454/93 sa týkajú otázok odpustenia alebo vrátenia dovozného cla alebo vývozného cla, avšak neriešia otázku posudzovania žiadosti o povolenie použiť colný režim s hospodárskym dopadom/konečnou spotrebou, čo bolo predmetom konania predchádzajúceho vydaniu

odvolaním napadnutého rozhodnutia colného úradu zn. 29971/2011 z 31. mája 2011. Colný úrad žiadosti žalobcu nevyhoviel a nepovolil mu prepustenie tovaru do colného režimu so zvýhodneným sadzobným zaobchádzaním alebo zníženou alebo nulovou sadzbou cla z dôvodu jeho konečného použitia so spätnou platnosťou. S ohľadom na odlišné zameranie čl. 239 ods. 1 Colného kódexu a čl. 899 ods. 1 nariadenia č. 2454/93 v porovnaní čl. 294 ods. 3 nariadenia č. 2454/93 nie je možné bez prihliadnutia k osobitostiam právnych inštitútov, ktoré tieto články Colného kódexu, resp. nariadenia č. 2454/93 upravujú, využiť pri ich výklade jednoduchú analógiu. Ani použitie rovnakých slovných spojení v odlišných ustanoveniach jedného právneho predpisu nemusí automaticky znamenať ich rovnaký význam a interpretáciu (resp. výklad). Pri interpretácii právnej normy je nevyhnutné zohľadniť tiež skutkový i právny stav veci, na ktorú má byť daná právna norma aplikovaná. Žalobcom v správnom i v súdnom konaní uvádzané odkazy na právnu úpravu sa týkajú právneho inštitútu odpustenia alebo vrátenie dovozného cla a nemôžu byť bez ďalšieho automaticky aplikované aj na právny inštitút zvýhodneného sadzobného zaobchádzania podľa čl. 292 ods. 1 nariadenia č. 2454/93, či pri riešení otázky vydania povolenia so spätnou platnosťou podľa čl. 294 ods. 3 nariadenia č. 2454/93. Hypotetické úvahy žalobcu o tom, ako by správne orgány postupovali, keby bol iný skutkový alebo právny stav veci, nemožno prijať ako podklad pre rozhodnutie. Žalovaný naďalej trval na existencii terminologickej odlišnosti slovného spojenia „*zjavné zanedbanie*“ použitého v čl. 294 ods. 3 nariadenia č. 2454/93 a slovného spojenia „*zrejmá nedbanlivosť*“ použitého v čl. 899 ods. 1 nariadenia č. 2454/93, prípadne slovného spojenia „*hrubá nedbanlivosť*“ použitého v čl. 239 ods. 1 Colného kódexu Slovenskom znení citovaných všeobecne závažných právnych predpisov. Táto terminologická odlišnosť podľa žalovaného len zvyrazňuje potrebu individuálneho prístupu pri výklade jednotlivých citovaných ustanovení a v nich použitých slovných spojení v širšom kontexte s ohľadom na skutkový i právny stav posudzovanej právnej veci, bez zovšeobecňovania a neprimeranej analógie sinými, v zásade nesúvisiacimi prípadmi.

Žalovaný sa vyjadril aj k pojmu „*zjavné zanedbanie*“ nesúhlasiac s tvrdením žalobcu poukazujúcim na rozhodnutie Komisie REM 04/2000 (a v žalobe tiež Informačný dokument Európskej komisie), kde podľa žalobcu Komisia v skutkovo veľmi podobnom prípade, vyhodnotila takéto konanie na účely colného konania ako konanie s absenciou zjavného zanedbania. Podľa žalovaného argumenty žalobcu uvedené v súdnom konaní priamo

preukazujú, že prípad REM 4/2000 a spomenutý informačný dokument európskej komisie (č. 783/2002) sú skutkovo i právne odlišné od posudzovaného prípadu, ktorého sa týka aj žalobou napadnuté rozhodnutie. Ako žalobca vo svojich vyjadreniach priamo uvádzal, v čase rozhodovania európskej komisie vo veci REM 4/2000 bola iná právna úprava a uvedený prípad tiež vychádzal z iného skutkového stavu veci. Po oboznámení sa s obsahom prípadu REM 4/2000 (hoci aj v anglickom jazyku) je zrejmé, že toto rozhodnutie Komisie zo dňa 13. decembra 2000 adresované Spolkovej republike Nemecko sa týka niektorých otázok interpretácie a použitia čl. 239 Colného kódexu (vrátenie alebo odpustenie dovozného alebo vývozného cla) a nie čl. 294 ods. 3 nariadenia č. 2454/93, resp. iného ustanovenia upravujúceho vydanie povolenia so spätnou platnosťou.

Rozoberúc prípad REM 04/2000 žalovaný zotrval na svojom názore, že prípad REM 04/2000 nie je možné považovať za skutkovo alebo právne zhodný s prejednávanou právnou vecou týkajúcou sa žalobcu a nie je ho možné ani považovať za právne záväzný precedens vo vzťahu k prejednáwanej právnej veci. Uvedený prípad REM 04/2000 sa vzťahuje a odlišnú právnú úpravu v porovnaní s úpravou, podľa ktorej bola žiadosť o vydanie povolenia podaná.

S poukazom na zistený skutkový stav veci žalovaný uviedol, že neuplatnenie si zvýhodneného sadzobného zaobchádzania v colnom konaní, či nepodanie príslušnej žiadosti pred dovozom tovaru, na ktorý sa má takéto zvýhodnené sadzobné zaobchádzanie uplatňovať, bez existencie výnimočných okolností neumožňuje aplikáciu čl. 294 ods. 3 nariadenia č. 2454/93 v prospech žalobcu ako žiadateľa.

Žalovaný považoval žalobcove námietky za neopodstatnené i s ohľadom na znenie ním spomenutého Informačného dokumentu, ktorý sa vzťahuje na uplatnenie čl. 220 a čl. 239 Colného kódexu (dokument č. 783/2002) a v ktorom okrem iného je uvedené aj to, ktoré situácie sa nepovažujú za špecifické.

K otázke aplikácie čl. 239 Colného kódexu žalovaný zároveň uviedol, že na jeho uplatnenie je nevyhnutné, aby boli splnené nasledovné podmienky – existencia osobitnej situácie a žiaden podvod alebo hrubá nedbanlivosť na strane osoby zodpovednej za zaplatenie colného dlhu. Žalovaný poukázal na to, že Súdny dvor Európskej únie vo svojej judikatúre zastáva názor, že čl. 239 Colného kódexu predstavuje všeobecný princíp rovnosti, a že o existencii osobitnej situácie možno hovoriť vtedy, ak je z okolností prípadu zrejmé,

že dotknutá osoba sa nachádza vo výnimočnej situácii v porovnaní s ostatnými obchodníkmi, ktorí vykonávajú rovnakú alebo podobnú činnosť, a v prípade, ak by tu tieto okolnosti neboli, nebola by vystavená takej situácii akou je vymeranie colného dlhu. Podľa názoru žalovaného situácia žalobcu pri prepúšťaní tovaru do ním navrhnutého colného režimu a následný vznik colného dlhu nezakladá existenciu osobitnej situácie podľa čl. 239 Colného kódexu, ale možno ju považovať za súčasť podnikateľského rizika žalobcu.

Pokiaľ žalobca navrhuje najvyššiemu súdu, aby sformuloval a predložil prejudiciálnu otázku, podľa právneho názoru žalovaného v prejednávanej právnej veci neexistuje žiadna opodstatnená pochybnosť o spôsobe a možnostiach výkladu uvedených pojmov „výnimočná okolnosť“ a „zrejmé zanedbanie“ uvedených v čl. 294 ods. 3 nariadenia č. 2454/93 vzhľadom na skutkové okolnosti prípadu žalobcu. Prípady žalobcu je, čo sa týka skutkového stavu veci i možností jeho právnej kvalifikácie, jasný a zrejmý, bez existencie akýchkoľvek sporných otázok pri výklade uvedených pojmov, ktoré by mohli, resp. mali byť predmetom skúmania Európskym súdnym dvorom a ktoré by tak mohli byť považované za prejudiciálnu otázku.

S prihliadnutím na všetky uvádzané fakty a argumenty v tomto vyjadrení v spojení s predloženými dôkaznými prostriedkami vyplývajúcimi zo spisového materiálu žalovaný navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok potvrdil a trovy konania ponechal znášať žalobcovi.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací § 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia verejného rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 221 ods. 2 OSP a § 246c ods. 1 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech.

V správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb (§ 244 ods. 1 OSP).

Súdy v správnom súdnictve prejednávajú na základe žalôb prípady, ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy OSP je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti z účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi, a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako i procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

Správny súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v konkrétnej právnej veci sa v zásade obmedzí na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádza nie sú pochybné, najmä kvôli prameňu, z ktorých pochádzajú alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania a ďalej na otázku, či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel. Správny súd pri preskúmaní zákonnosti správneho rozhodnutia a postupu správneho orgánu posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec relevantný právny predpis.

Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že v konaní pred colnými orgánmi bol zistený nasledovný skutkový stav:

Colnému úradu bola dňa 13. apríla 2011 (zaevidovaná pod č. 22353/2011-5232) doručená žiadosť žalobcu podľa prílohy č. 67 nariadenia č. 2454/93 označená ako „*Žiadosť o povolenie použiť colný režim s hospodárskym dopadom/konečnou spotrebou*“ zo dňa 13. apríla 2011. Uvedená žiadosť bola doplnená žiadosťou o povolenie použiť colný režim s hospodárskym dopadom/konečnou spotrebou zo dňa 13. apríla 2011, doručenou colnému úradu dňa 20. apríla 2011 (zaevidovaná pod č. 23803/20115232). Predmetné žiadosti žalobcu boli na základe výzvy colného úradu zn. 25465/2011-5232 zo dňa 2. mája 2011 doplnené listom zo dňa 6. mája 2011. Žiadosť sa týkala tovaru - vrtuľníka typ ECT20 B, výrobné č. 1692, s hmotnosťou nepresahujúcou 2000 kg, PpKN 8802 11 00, určeného na civilné použitie, ktorý bol dňa 6. apríla 2011 prepustený do colného režimu voľný obeh nemeckým colným úradom Hauptzollamt Bremen Zollamt Bremerhaven so zatriedením do nomenklatúry TARIC 8802 11 00 90. Zo žalobcom predloženej dokumentácie je preukázané, že žalobca bol v colnom konaní priamo zastúpený právnickou osobou CROSS TRANS SERVICE GmbH, Steubenstr.7b, 27568 Bremerhaven. V doplnení žiadosti listom zo dňa 6. mája 2011 žalobca uviedol, že jeho zmluvný partner v Nemecku podal v jeho mene colné vyhlásenie, ku ktorému nevedel zabezpečiť rozhodnutie na povolenie použiť colný režim s hospodárskym dopadom – konečnou spotrebou, a práve na základe tejto skutočnosti nemohol deklarovat' žalobcom, ako účastníkom colného konania, požadované colné zaradenie 8802 11 00 10 00. Žalobca v doplnení svojej žiadosti doručenej na colný úrad uviedol, že o tejto skutočnosti sa dozvedel až po prepustení predmetného tovaru do colného režimu voľný obeh, pričom s deklarovaním kódu TARIC 8802 11 00 90 nesúhlasil a uviedol, že bude požadovať opravu colného vyhlásenia na správne colné zaradenie. Žalobcom požadované colné zaradenie bolo podľa neho potrebné doplniť rozhodnutím o povolení použiť colný režim s hospodárskym dopadom – konečnou spotrebou.

Colný úrad po vykonanom dokazovaní vydal dňa 31. mája 2011 rozhodnutie zn. 29971/2011-5232, ktorým žiadosti žalobcu nevyhovelo a nepovolil prepustenie

predmetného tovaru (vrtuľníka) do colného režimu voľný obeh so zvýhodneným sadzobným zaobchádzaním alebo zníženou alebo nulovou sadzbou cla z dôvodu jeho konečného použitia so spätnou platnosťou. Podľa zistení colného úradu neexistoval dôvod – výnimočná okolnosť, ktorá by umožňovala vydanie povolenia so spätnou platnosťou v zmysle čl. 294 ods. 3 nariadenia č. 2454/93, a tým ani dôvod na prepustenie predmetného tovaru do navrhovaného colného režimu za žalobcom požadovaných podmienok (so zvýhodneným sadzobným zaobchádzaním alebo zníženou alebo nulovou sadzbou cla z dôvodu jeho konečného použitia so spätnou platnosťou). Colný úrad pri posudzovaní žiadosti žalobcu ako účastníka správneho konania zohľadnil tiež skutočnosť, že žalobca bol v predmetnom colnom konaní (pri prepúšťaní tovaru do colného režimu) priamo zastúpený podľa čl. 5 ods. 2 Colného kódexu.

Rozhodnutie colného radu bolo žalobcovi doručené 9. júna 2011 a žalobca podal proti nemu v lehote stanovenej zákonom odvolanie. Bývalé Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky po oboznámení sa s rozhodnutím Komisie REM 04/2000 v anglickom jazyku a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ako aj konania, ktoré mu predchádzalo odvolanie žalobcu zamietlo a rozhodnutie colného úradu potvrdilo vyporiadajúc sa v odôvodnení svojho rozhodnutia s námietkami žalobcu vznesenými v odvolaní.

Colný kódex upravuje vrátenie a odpustenie cla v kapitole 5, v článkoch 235 až 242.

Podľa čl. 239 ods. 1 Colného kódexu dovozné clo alebo vývozné clo môže byť vrátené alebo odpustené aj v iných prípadoch, než sú uvedené v článkoch 236, 237 a 238:

- ak bude stanovené v súlade s postupom výboru;
- ak vyplýva z okolností, ktoré nie je možné považovať za podvodné konanie alebo hrubú nebanlivosť dotknutej osoby. Prípady, kedy je možné toto ustanovenie uplatniť, a postupy na ich uplatnenie sa stanovujú v súlade s postupom výboru. Vrátenie alebo odpustenie môže podliehať zvláštnym podmienkam.

Clo môže byť vrátené alebo odpustené z dôvodov uvedených v odseku 1 na základe žiadosti podanej príslušnému colnému úradu do 12 mesiacov odo dňa, kedy bola suma cla

dlžníkovi oznámená. Vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch však colné orgány môžu túto lehotu predĺžiť (čl. 239 ods. 2 Colného kódexu).

Podľa čl. 294 ods. 3 Vykonávacieho nariadenia č. 2454/93 za výnimočných okolností môže byť spätná platnosť povolenia ďalej predĺžená, avšak nie o viac ako jeden rok pred dňom, kedy bola žiadosť predložená, ak existuje odôvodnená ekonomická potreba a:

- a) žiadosť sa netýka pokusu o podvod alebo zjavného zanedbania;
- b) účtovníctvo žiadateľa potvrdzuje, že všetky požiadavky opatrení možno považovať za splnené, a tam, kde je to primerané, s cieľom zabrániť nahradeniu, tovar je možné identifikovať pre príslušnú lehotu, pričom toto účtovníctvo umožňuje overenie opatrení;
- c) je možné vykonať všetky formality potrebné pre uzákonenie situácie tovaru, vrátane, tam, kde je to potrebné, zneplatnenia vyhlásenia.

Podľa čl. 899 ods. 1 vykonávacieho nariadenia č. 2454/93, ak colný orgán prijímajúci rozhodnutie potvrdí, že žiadosť o vrátenie alebo odpustenie, ktorá bola colnému orgánu predložená podľa čl. 239 ods. 2 Colného kódexu:

- sa zakladá na dôvodoch zodpovedajúcich jednej z okolností uvedených v článkoch 900 až 903, a že tieto nevyplývajú z podvodu alebo zo zrejmej nedbanlivosti na strane dotknutej osoby, tak sumu dovozného cla alebo vývozného cla vráti alebo odpustí,

- sa zakladá na dôvodoch zodpovedajúcich jednej z okolností uvedených v čl. 904, sumu dovozného cla alebo vývozného cla nevráti ani neodpustí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „*najvyšší súd*“) po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi odvolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu po preskúmaní odvolaní napadnutého rozsudku a po oboznámení sa s obsahom pripojeného spisového materiálu s ohľadom na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1

veta prvá OSP nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku. Tieto závery spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním najvyšší súd stotožňuje v celom rozsahu, považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty v prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku k námietkam žalobcu uvedených v odvolaní (osobitne k námietke, že potrebné dokumenty boli colnému úradu predložené riadne a včas a k požiadavke prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP v spojení s § 246c ods.1 veta prvá OSP) dopĺňa nasledovné:

Vychádzajúc z obsahu pripojeného spisového materiálu a skutkového stavu veci zisteného colnými orgánmi považuje i najvyšší súd za nesporné, že situácia žalobcu pri prepúšťaní tovaru do ním navrhnutého colného režimu a následný vznik colného dlhu nezakladá existenciu osobitnej situácie podľa čl. 239 Colného kódexu, a že túto situáciu možno považovať za súčasť podnikateľského rizika žalobcu. Žalobcovi sa v konaní nijakým hodnoverným dôkazom nepodarilo spochybníť prejav vôle jeho priameho zástupcu a tým ani postup colných orgánov pri prepúšťaní tovaru do colného režimu s vymeraním dovozného cla. Námietky žalobcu preto i najvyšší súd považuje za hypotetické nekorešpondujúce s reálnym skutkovým stavom zisteným a preukázaným colnými orgánmi.

K námietkam žalobcu ohľadom nedostatočného objasnenia pojmov „*výnimočná okolnosť*“ a „*zjavné zanedbanie*“ a ich eurokonformnému výkladu najvyšší súd poukazuje na to, že samotné ustanovenie čl. 294 ods. 3 vykonávacieho nariadenia č. 2454/93, ktoré bolo v jeho súčasnom znení zavedené Nariadením Komisie (ES) č. 1602/2000 z 24. júla 2000, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 2454/93 týkajúce sa ustanovení pre vykonávanie nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 188, 26/07/2000, s. 1 – 132), v tomto Nariadení Komisie č. 1602/2000, pojmy „*výnimočná okolnosť*“ (anglicky „*exceptional circumstances*“), či „*zjavné zanedbanie*“ (anglicky „*obvious negligence*“) bližšie neupresňuje.

Tieto pojmy, t.j. „výnimočné okolnosti“ a „zjavné zanedbanie“ v rámci oblasti Colnej únie, do ktorej spadá aj dotknuté Vykonávacie nariadenie č. 2454/93 sú však dostatočne vysvetlené v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie (ďalej aj „Súdny dvor“) a Všeobecného súdu Európskej únie (ďalej aj „Všeobecný súd EÚ“) aj keď bez konkrétneho odkazu, príp. výkladu priamo ustanovenia čl. 294 ods. 3 Vykonávacieho nariadenia č. 2454/93.

Súdny dvor sa celkom zreteľne vyjadril k týmto pojmom s odkazom na čl. 239 Colného kódexu, napr. v rozsudku Common Market Fertilizers SA (ďalej aj „CMF“) proti Komisii Európskych spoločenstiev (ďalej aj „Komisia“), sp. zn. C-443/05P z 13. júla 2007, ktorým zamietol odvolanie CMF proti rozsudku Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev z 27. septembra 2005, sp. zn. T-134/03 a T-135/03, Zb. s. II-3923, ďalej len „*napadnutý rozsudok*“), ktorým Súd prvého stupňa zamietol žaloby smerujúce k zrušeniu rozhodnutí Komisie K(2002) 5217 v konečnom znení a K(2002) 5218 v konečnom znení z 20. decembra 2002, ktorými bolo rozhodnuté, že v uvedenom prípade neexistujú dôvody na odpustenie dovozného cla požadovaného CMF.

Súdny dvor v tomto svojom rozsudku v bodoch 174 a 175 uviedol, že „*Súd prvého stupňa správne pripomenul v bode 135 napadnutého rozsudku, že na posúdenie, či došlo k hrubej nedbanlivosti v zmysle čl. 239 nariadenia č. 2913/92, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva, sa musí zohľadniť predovšetkým zložitosť ustanovení, ktorých nedodržanie viedlo k vzniku colného dlhu, ako aj profesionálna skúsenosť a starostlivosť podnikateľského subjektu (rozsudky Söhl & Söhlke, už citovaný, bod 56, a z 13. marca 2003, Holandsko/Komisia, C-156/00, Zb. s. I-2527, bod 92)*“, a že tiež „*správne pripomenul v bode 136 tohto rozsudku, že vrátenie alebo odpustenie dovozného cla, ktoré možno poskytnúť iba za určitých podmienok a vo vopred stanovených špecifických prípadoch, predstavuje výnimku z obvyklého režimu dovozov a vývozov a v dôsledku toho sa ustanovenia upravujúce takéto vrátenie alebo odpustenie vykladajú striktné (rozsudok Söhl & Söhlke, už citovaný, bod 52)*“.

Taktiež existuje viacero rozhodnutí Súdneho dvora ako aj Všeobecného súdu EÚ, v ktorých sa oba súdy okrem iného zaoberali aj pojmami „výnimočné okolnosti“ a „zjavné zanedbanie“ v rámci Colného kódexu, i keď v spojitosti s inými ustanoveniami predpisov práva EÚ. V niektorých z rozhodnutí sa Súdny dvor vyjadril najmä k pojmu «zrejmé

zanedbanie». Tento pojem je v anglickej ako aj vo francúzskej jazykovej verzii vždy rovnaký, (anglicky „*obvious negligence*“ príp. francúzsky „*négligence manifeste*“), avšak do slovenského jazyka je prekladaný aj ako „*hrubá nedbanlivosť*“ (rozsudky Súdneho dvora z 25. februára 1999, sp. zn. C-86/97, Reiner Woltmann proti Hauptzollamt Bundesfinanzhof-Germany, EU:C:1999:95, bod 22, rozsudok SD z 11. novembra 1999, sp. zn. C-48/98, Firma Söhl & Söhlke proti Hauptzollamt Bremen, EU:C:1999:548, body 47-50, 56, 59-60, 77, 82, 86, 92, rozsudok SD z 20. novembra 2008, sp. zn. C-38/07 P, Heuschen & Schrouff Oriental Foods Trading BV, body 40, 42-43, 46, 53-54, 64-65, uznesenie SD z 10. júna 2010, sp. zn. C-498/09 P, Thomson Sales Europe proti Európskej komisii, EU:C:2010:338, body 99-103, 107-109, 114-115, 118-135 (iba vo francúzštine).

Pokiaľ ide o pojem «výnimočné okolnosti» existujú aj rozhodnutia, v ktorých Súdny dvor i Všeobecný súd EÚ posudzovali „*špeciálne situácie*“ prípadne „*nepredvídateľné okolnosti*“ v rámci prípadov spadajúcich do priestoru aplikácie Colného kódexu (rozsudky Všeobecného súdu z 5. júna 1996, sp. zn. T-75/95, Günzler Aluminium GmbH proti Komisii, EU:T:1996:74, body 42-43, 46, 48-50, 53-55, rozsudok Všeobecného súdu z 19. februára 1998, sp. zn. T-42/96, Eyckeler & Malt AG proti Komisii, EU:T:1998:40, body 162-165, rozsudok Všeobecného súdu z 18. januára 2000, sp. zn. T-290/97, Mehibas Dordstelaan BV proti Komisii, EU:T:2000:8, body 76-78, 82-83, rozsudok Všeobecného súdu z 12. februára 2004, sp. zn. T-282/01, Aslantrans AG proti Komisii, EU:T:2004:42, body 39, 53, 56, 65, rozsudok Všeobecného súdu zo 14. decembra 2004, sp. zn. T-332/02, Nordspedizionieri di Danielis Livio & C.Snc, Livio Danielis et Domenico D'Alessandro proti Komisii, EU:T:2004:361, body 70, 72, 84, rozsudok Všeobecného súdu z 11. júla 2002, sp. zn. T-205/99, Hyper Srl proti Komisii, EU:T:2002:189, body 92-95, 98-100, 114-115, rozsudok Všeobecného súdu z 19. marca 2013, sp. zn. T-324/10, Firma Léon Van Parys NV proti Európskej komisii, EU:T:2013:136, body 77, 79-80, 102).

Zo všetkých uvádzaných rozhodnutí možno vyvodit' prístup Súdneho dvora i Všeobecného súdu EÚ k výkladu relevantných pojmov, napriek tomu, že sa výklad netýka priamo ustanovenia čl. 294 ods. 3 Vykonávacieho nariadenia.

Vo všetkých týchto rozhodnutiach bolo tiež zdôraznené, že vrátenie alebo odpustenie dovozného cla, ktoré môže byť povolené iba za určitých podmienok a v špecifických

uvádzaných prípadoch, predstavuje výnimku z normálneho režimu dovozov a vývozov, a ďalej, že ustanovenia stanovujúce takéto vrátenie alebo odpustenie sú vykladané striktné. Zvlášť absencia hrubej nedbanlivosti je podmienkou *sine qua non* pre možnosť žiadať vrátenie alebo odpustenie dovozného cla a z toho vyplýva, že tento pojem sa musí vykladať takým spôsobom, aby počet prípadov vrátenia alebo odpustenia zostal limitovaný (pozri bližšie rozsudok Söhl & Söhlke, bod 52, a rozsudok Léon Van Parys bod 80).

Judikatúrou Súdneho dvora je taktiež ustálené, že *„takáto špeciálna situácia je preukázaná, ak z okolností prípadu vyplýva, že osoba povinná zaplatiť clo sa nachádza v špeciálnej situácii v porovnaní s inými podnikateľmi vykonávajúcimi rovnakú činnosť (pozri v tomto zmysle rozsudky z 25. februára 1999, Trans-Ex-Import, C-86/97, Zb. s. I-1041, body 21 a 22, ako aj zo 7. septembra 1999, De Haan, C-61/98, Zb. s. I-5003, body 52 a 53). So zreteľom na tieto okolnosti treba skúmať, či predstavujú špeciálnu situáciu v zmysle čl. 239 CKS“* (rozsudok Súdneho dvora C-204/07 P, z 25. júla 2008. C.A.S. SpA, proti Komisii, bod 82).

Skutkové okolnosti v danej veci ani podľa názoru najvyššieho súdu v žiadnom prípade nemožno považovať za tak zložité, aby mohli odôvodniť použitie čl. 239 Colného kódexu. Rovnako ako v rozsudku Söhl & Söhlke je v danej veci nesporné, že sa colné orgány ani krajský súd nedopustili nesprávneho právneho posúdenia, keď vylúčili akékoľvek zbavenie sa zodpovednosti žalobcu z dôvodu prípadných pochybení, ktorých sa dopustil jeho colný zástupca; jeho prípadná zodpovednosť vo vzťahu k žalobcovi sa tak týka iba ich vzájomného zmluvného vzťahu (pozri k tomu bližšie najmä rozsudok Söhl & Söhlke). Taktiež nebolo preukázané (a žalobca to v podstate ani netvrdil), že sa nachádzal v špeciálnej situácii v porovnaní s inými podnikateľmi vykonávajúcimi rovnakú činnosť (pozri k tomu bližšie najmä rozsudok C.A.S. SpA).

V tejto súvislosti najvyšší súd ešte zdôrazňuje, že považuje za správny i právny názor krajského súdu vo vzťahu k prípadu REM 04/2000.

Pokiaľ žalobca vo svojom odvolaní proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave na záver svojho odvolania navrhol konanie prerušiť podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP a zároveň navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky požiadal Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa čl. 267 ZFEÚ

dôvodiac, že Najvyšší súd Slovenskej republiky je v zmysle uvedeného článku ZFEÚ povinný obrátiť sa na Súdny dvor s predbežnou otázkou, keďže proti jeho rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok, dovolávajúc sa výkladu čl. 294 ods. 3 nariadenia č. 2454/93, najvyšší súd k tejto požiadavke žalobcu uvádza nasledovné:

Podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP (v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiadala Súdny dvor Európskych spoločenstiev (t. č. správne Súdny dvor Európskej únie) o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy (čl. 267 ZFEÚ, predtým čl. 234 ZES).

Cieľom prejudiciálneho konania je zabezpečiť jednotný výklad a aplikáciu úniového práva. Tu treba podotknúť dôležitú zmenu, ktorú priniesla Lisabonská zmluva, a tou bolo zrušenie „*pilierovej štruktúry*“, ktorá bola zavedená Maastrichtskou zmluvou. Toto so sebou prinieslo zmenu rozsahu právomocí Súdneho dvora, a to tak, že ich rozširuje aj na právo Európskej únie, ak Lisabonská zmluva nestanoví inak (čl. 19. ZEU). Súdny dvor sa teda stal všeobecne kompetentným k rozhodovaniu o predbežných otázkach v oblasti priestoru slobody, bezpečnosti a práva, a preto v dôsledku tohto Lisabonská zmluva zrušila čl. 35 ZEU a čl. 68 ZES, ktoré obmedzovali právomoc Súdneho dvora. Lisabonská zmluva so sebou teda priniesla zjednotenie predtým roztrúsenej úpravy prejudiciálneho konania, a to vyššie uvedenom čl. 267 ZFEÚ. Z uvedeného teda vyplýva, že vnútroštátny súd môže položiť len otázku, ktorá sa týka **platnosti úniového aktu** a otázku ktorá sa týka **výkladu úniového práva**.

Národné súdy sú oprávnené a aj povinné v prípade, keď proti ich rozhodnutiam nie sú už prípustné žiadne opravné prostriedky, k predloženiu predbežnej otázky o výklade Súdnemu dvoru. Môže sa jednať o interpretáciu ktoréhokoľvek prameňa úniového práva, teda od zakladateľských zmlúv EÚ a EUROATOMU, cez protokoly, deklarácie, prílohy až po medzinárodné zmluvy uzatvorené ES .

Úlohou národných súdov je, aby sa pýtali na skutočne dôležité veci, aby nepodávali predbežné otázky o čomkoľvek alebo akýmkoľvek spôsobom. Dôvody neprístupnosti vytvára samotná judikatúra Súdneho dvora. Kľúčovým prípadom, ktorým sa Súdny dvor odmietol pre jeho neprípustnosť zaoberať, je prípad 244/80 Foglia II [1981] ECR 3045. Súdny dvor judikoval, že neodpovedá na hypotetické alebo obecné otázky. Z tohto vyplýva, že nemá kompetenciu k zodpovedaniu otázok, ktoré mu boli predložené v rámci procesných nástrojov,

ktoré si vymysleli samotné strany prípadu k tomu, aby donútili Súdny dvor vysloviť názor na určité problémy európskeho práva, ktoré nezodpovedajú objektívnemu požiadavku, ktorý je podstatou sporov. Tým, že Súdny dvor odmietne žiadosť pre jej neprípustnosť, neprekračuje práva národného súdu, ale bráni tým aplikovanie konania podľa čl. 267 ZFEÚ (predtým čl. 234 ZES) v iných prípadoch ako tých, ktoré sú pre toto konanie vhodné.

Do ďalšej skupiny dôvodov spadajú tie žiadosti, ktorých predmetom sú otázky, ktoré nie sú predmetom prejudiciálneho konania, teda v ktorých sa nejedná o výklad alebo posúdenie platnosti práva EÚ. Predbežná otázka musí tiež mať spojitosť s predmetom sporu v hlavnom konaní, nemôže sa teda jednať o hypoteticky položenú otázku. Z vyššie uvedenej problematiky je jasné, že predbežná otázka sa má týkať práva EÚ a nie práva *členského štátu*. Aj tu už prax Súdneho dvora zažila predloženie zjavne neodôvodnených otázok, ktoré sa európskeho práva netýkali .

Odsek tretí čl. 267 ZFEÚ (bývalý čl. 234 ZES) stanoví povinnosť predložiť predbežnú otázku súdu, proti ktorému podľa vnútroštátnych právnych predpisov nie je možné podať opravných prostriedok. Z tejto zásady povinného postúpenia existujú *výnimky*.

Jedná sa o tri situácie, a to:

- a/ predkladaná predbežná otázka už bola Súdny dvorom rozhodnutá,
- b/ na predkladanú predbežnú otázku je možné nájsť ustálenú judikatúru Súdneho dvora,
- c/ správny výklad predkladanej predbežnej otázky je jasný, natoľko zrejмый, že o ňom neexistuje nijaká pochybnosť.

Kľúčovým rozhodnutím pre výnimky z obligatórnosti konania o predbežnej otázke, ktorá vyvstala pred súdom, ktorého rozhodnutie nie je napadnuteľné opravnými prostriedkami podľa vnútroštátneho práva, je rozsudok Súdneho dvora vo veci C – 283/81 SRL CILFIT a Lanificio di Gavardo SpA v. Ministerstvo zdravotníctva zo 6. októbra 1982.

Súdny dvor vo veci CILFIT odlišil dve doktríny. Rozhodol, že ak existuje predchádzajúca ustálená judikatúra alebo rozsudok ohľadom identickej otázky, jedná sa o výnimku z povinnosti, ktorú ukladá tretí odsek čl. 267 ZFEÚ (*acte éclairé*). Ďalej identifikoval ďalšiu výnimku z povinného predloženia predbežnej otázky, a to keď je správna aplikácia únievého práva natoľko jasná, že neponecháva žiadne pochybnosti (*acte claire*). Aby súd členského štátu dospel k záveru, že použije doktrínu *acte claire*, musí si byť istý, že je odpoveď na danú otázku zjavná aj ostatným členským súdom a aj samotnému Súdnu dvoru. Z uvedeného vyplýva, že súdny orgán rozhodujúci v poslednom stupni, nie je povinný predložiť Súdnu dvoru otázku interpretácie únievého práva, ak existuje predchádzajúci rozsudok o identickej otázke, alebo je možné výklad práva EÚ nájsť v ustálenej judikatúre Súdneho dvora, alebo je táto interpretácia bez pochybností jasná a zrejmalá.

Vychádzajúc z uvedeného ako aj z vyššie citovaných ustanovení čl. 292 ods. 1 a ods. 7 a čl. 294 ods. 3 Colného kódexu, čl. 294 ods. 3 a čl. 899 ods. 1 vykonávacieho nariadenia č. 2454/93 v súvislosti so žalobcom podaným návrhom na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP má Najvyšší súd Slovenskej republiky zato, že v danej veci nie je povinný v zmysle čl. 267 ZFEÚ obrátiť sa na Súdny dvor so žiadosťou o vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke z dôvodu, že jednak vyriešenie otázok tak, ako to požaduje žalobca, nie je potrebné pre rozhodnutie vo veci samej vzhľadom na preukázaný skutkový stav veci a jednak z dôvodu, že výklad práva EÚ k otázkam nastoleným žalobcom možno nájsť v ustálenej judikatúre Súdneho dvora a táto interpretácia je bez pochybností jasná a zrejmalá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd poslednej inštancie takto potom dospel k záveru, že konanie nie je potrebné prerušovať, pretože vec je zjavná a jasná

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalobcu vznesené v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci, keď krajský súd sa s námietkami vznesenými v žalobe náležite vypořiadal, a stotožniac sa v zásade aj s dôvodmi napadnutého rozsudku

(§ 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) doplniac tieto o vypořádanie sa s námietkou žalobcu týkajúcou sa náležitostí podania, napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 250k ods. 1 OSP, podľa ktorého iba úspešný žalobca má právo na náhradu trov konania.

Vzhľadom k tomu, že zákonom č. 479/2009 Z. z. bolo s účinnosťou od 1. januára 2012 zrušené Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Mierová 23, ktorého pôsobnosť a právomoci na úseku správy daní a poplatkov prešli na novozriadené Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, t. č. pre oblasť správy daní a poplatkov pôsobiace na adrese Mierová 23, Bratislava, súdy oboch stupňov konali podľa § 107 ods. 4 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP na strane žalovaného s právnym nástupcom pôvodne uvádzaného žalovaného označeným v záhlaví tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku **nie je** prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. júna 2014

JUDr. Jana Baricová, v. r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská